

Annie Besant

Johdantoa
Teosofiaan

Vapaa suomennos

Johdantoa Teosofiaan.

Kirjoittanut

Annie Besant.

Vapaa suomennos.

H:linnassa, Hämeen Sanomain kirjapainossa, 1899.

I.

Teosoofinen seura.

Nykyajan teosoofinen liike alkoi teosoofisen seuran perustamisella New-Yorkissa 17 p:nä Marraskuuta 1875. Tämän yhdeksännentoista vuosisadan viime neljänneksen ensimmäisenä vuotena alotetun henkisen liikkeen todelliset perustajat ovat eräät suuret hengelliset opettajat, jotka teosoofisen seuran välityksellä ovat päättäneet herättää Itämaat uuteen eloon ja antaa Länsimaille tiedon itämaiseen filosofiaan kätketyistä henkisen totuuden lähteistä. Länsimailla ja sieltä myös Itämaille levinnyt materialismi oli riistää ihmisiltä kaiken henkisen elämän; länsimaisen tieteen voitot loistavine tuloksineen aineelliseen mukavuuteen ja ylellisyyteen nähden ja suurenmoisine lupauksineen tulevista älyllisistä voitoista, viettelivät joka maan toiverikkaimman nuorison filosofiaan, joka tuli yhä materialistisemmaksi samalla kun ne miehet, jotka kallistuivat enemmän uskontoon kuin järkeilemiseen, vaipuivat yhä syvemmälle taikauskoon. Jo oli kuulunut yleinen valitus siitä, ettei Rooman ja ateismin välillä enää ollut varmaa ja tukevaa jalansijaa, vaan että lähimmässä tulevaisuudessa oli syntyvä kamppailu kaikkea tieteellisyyttä puuttuvan ja kieltävän uskonnon ja kaikkea uskonnollisuutta vailla olevan tieteen välillä. Tuona kristillisenä hetkenäpä astuivat henkisen totuuden korkeat vartijat esiin ja lähettivät uuden soturin näyttämölle: eso-

teerisen filosofian. Yhdistäväksi siteeksi niille, jotka omaksuivat tämän filosofian, ja semmoisillekin, jotka, huolimatta siitä hyväksyivätkö filosofian vaiko eivät, halusivat auttaa rakkauden ja tosi veljeyden aatteen levittämistä ihmisten kesken, perustettiin näitten opettajien käskystä teosoofinen seura.

Ulkonaisesti katsottuna tämän seuran perustajat olivat Helena Petrovna Blavatsky, äsken mainittujen hengellisten opettajain oppilas, sekä eversti Henry Steele Olcott, jonka H. P. Blavatsky saattoi noitten samain opettajain yhteyteen. Madame Blavatsky oli jalosukuinen venakko (synt. v. Hahn), ennen naimisissa Erivanin läänin kuvernöörin, kenraali N. Blavatskyn kanssa, mutta luovuttuaan arvosta ja rikkaudesta oli hän matkustellut kaikissa maissa salaista tietoa etsien, kunnes vihdoin pääsi korkean itämaalaisen Adeptin oppilaaksi, ja siitä lähtien hän omisti koko elämänsä sille tehtävälle, jonka opettajansa hänelle tarjosi. Toukokuun 8 p:nä 1891 hän kuoli Lontoossa, jossa hän muutamia vuosia peräkkäin oli elänyt ja toiminut. Vuodesta 1875 vuoteen 1891 oli hän seuran sydämenä ja sieluna, pääsiteenä sen ja esoteerisen filosofian opettajain välillä. Seurassa hänellä vain oli nimellinen asema, koska hänen työnsä oli *opettajan* eikä *järjestäjän* työtä, ja hänen kirjansa: Paljastettu Iris, Salainen oppi, Avain teosofiaan, Hiljaisuuden Ääni, Teosoofinen sanakirja ynnä lukemattomat artikkelinsa teosoofisissa aikakauskirjoissa ovat tiedon lähteinä kaikille, jotka tutkivat näitä asioita. Esoteerisen filosofian selittäjänä hänellä ei ole vertaistaan nykyisessä sukupolvessa; kuitenkin hän ei itse omistanut itselleen minkäänmoista erehtymättömyyttä, vaan selitti aivan avosydämisesti, että löytyi paljon erehdyksiä hänen kirjoituksissaan. Ja hän puolusti mitä pontevimmin jokaisen oikeutta ja velvollisuutta aina käyttää omaa järkeään ja arvos-

telukykyään ja olla sokeasti uskomatta ketään kirjailijaa auktoriteettinaan.

Eversti Olcott oli mies, joka etevällä ja kunniakkaalla tavalla oli ottanut osaa Pohjois- ja Etelävaltain väliseen sotaan ja jolla oli tärkeä toimi Yhdysvalloissa. Kun hän eräässä tilaisuudessa tapasi madame Blavatskyn, herättivät tämän tavattomat salaiset tiedot hänen huomionsa, hän tuli kohta madame Blavatskyn ystäväksi ja valittiin uuden seuran presidentiksi. Nyt hänkin vihki elämänsä teosofian asialle ja taisteli yhä edelleen harvinaisella rohkeudella ja uskollisuudella urhomielisen naistoverinsa rinnalla kaikkea pilkkaa, herjansta, ja kaikkia vastuksia vastaan, jotka kohatasivat teosoofista seuraa. Vielä hän elää, seuran iäkäs presidentti ja perustaja, ja hänen kotinsa on Adyarissa, lähellä Madrasin kaupunkia Intiassa, jossa koko seuran pääpaikka onkin.

Seuralla on kolme päätehtävää:

1:o) perustaa ihmiskunnan yleisen veljeyden ydin katsomatta rotuun, uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunnalliseen asemaan tai väriin;

2:o) edistää vertailevan uskontotieteen, filosofian ja tieteen tutkimista;

3:o) tutkia vielä tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia, henkisiä voimia.

Näistä kolmesta tehtävästä on ainoastaan ensimmäinen sitova kaikille jäsenille: kahden jälkimmäisen tarkoitus on kannattaa ensimmäistä. Toisen tehtävän tarkoitus on tehdä Itä- ja Länsimaat tutuiksi toisilleen ja siten repiä alas ne muurit, jotka rodun ja uskontunnustuksen eroavaisuus on niiden välille kohottanut, eikä Itämaa saata tehdä Länsimaalle sitä suurempaa veljellistä palvelusta kuin että se paljastaa sille henkisen tietonsa salatut aarteet. Itämaa, joka aina on ollut uskontojen äiti, tulee nyt taas Länsi-

maan avuksi, kun tätä ahdistavat materialismin etenevät joukot. — Kolmaskin tehtävä viittaa veljeyteen, se kun johtaa ihmistä tuntemaan hänet itsensä ja hänen ympäristönsä ja vihdoin selvästi käsittämään kaikkien olentojen henkisen yhteyden. Mutta erityinen taipumus ja erityiset tilaisuudet ovat tarpeen, jotta voisi täyttää näitä viimeksi mainittuja tehtäviä, jonka vuoksi ne eivät ole jäsenille sitovia, vaan ovat vapaaehtoisesti niiden omaksuttavissa, jotka tuntevat halua ja kykyä työskennellä niiden puolesta. Siten on se, joka on välinpitämätön näistä pykälistä, mutta uskoo ihmisten veljeyteen ja on altis työskentelemään sen puolesta, tervetullut teosoofiseen seuraan.

Sillä tämän veljeyden edistäminen on niitten viisaitten pääpyrintö, jotka työskentelevät ihmiskunnan hyväksi. Siinä suhteessa ne eivät ole jättäneet epäilyksen aihetta. „Teosoofisen seuran tehtävä ei niin paljon ole tyydyttää yksityisiä toivomuksia (salatiedon saavuttamisesta) kuin palvelulla kanssaihmissiämme,“ kirjoitti muudan Mestari*). Ja toinen vielä korkeampi auktoriteetti on kirjoittanut: „Joka ei tunne itseänsä kykeneväksi työskentelemään tämän jalon veljeyden aatteen puolesta, hän älköön ryhtykö semmoiseen, joka on hänelle liian raskasta. Mutta koko seurassa on tuskin yhtäkään teosofia, joka ei voisi sitä tehokkaasti auttaa oikaisemalla ulkopuolisten väärinkäsityksiä, vaikkei hän itse toimikaan sen aatteiden levittämiseksi**).“

Yhtä selvästi nämä kaksi suurta itämaalaista Mestaria osottivat sen suunnan, jota työ oli kulkeva, ja sen tehtävää, jonka teosoofinen seura heidän mielipiteensä mukaan voisi suorittaa levittämällä arjalaisia oppeja. Siten lausuu Mestari K. H.:

*) *Sinnet*; The Occult World — ruots. Den dolda världens.

***) Edellämainittu teos.

„Samat syyt, jotka nykyään ohjaavat hindulaista ajattelua materialistiseen suuntaan, vaikuttavat myöskin Länsimaiden ajatustapaan. Näitten kasvatus korottaa epäilyksen valta-istuimelle, mutta sulkee henkisyyden vankityrmään. Te voitte tehdä äärettömän paljon hyvää, jos te annatte Länsimaitten kansoille varman perustan, jolle ne saattavat uudelleen pystyttää sortuvan uskonjärjestelmänsä. Ja ne ovat juuri sen todisteen tarpeessa, minkä aasialainen sielutiede kykenee antamaan. Antakaa heille se ja te lahjoittatte mielenrauhan tuhansille. (Seuran kolmas tehtävä). Sokean uskon aika on mennyt; tutkimuksen aika on tullut. Mutta se tutkimus, joka vain paljastaa erehdykset löytämättä mitään, mille sielu saattaa rakentaa, on synnyttävä ainoastaan kuvainraastajia. Oman hävittävän luonteensa takia kuvainraasto ei voi mitään antaa; se voi vain repiä alas. Mutta ihminen ei saata tyytyä vain negatsiooneihin. Agnostisuus („emme tiedä mitään“) on vain tilapäinen pyssäkki. Nyt on tullut hetki, jolloin on ohjattava oikeaan suuntaan se palaava herätys, joka pian on saapuva ja joka joko ajaa ihmiskunnan ateismin äärimmäisyyksiin taikka laahaa sen takaisin pappiuden ikeen alle, jollei sitä ohjata arjalaisten alkuperäiseen, sielua tyydyttävään filosofiaan. (Seuran toinen tehtävä). — — Te ja teidän toverinne voitte auttaa meitä hankkimalla aineksia tarpeen vaatimaan yleiseen uskonnolliseen filosofiaan; filosofiaan, jota eivät mitkään tieteelliset hyökkäykset saata valloittaa, koska se itse on ehdottoman tieteen lopullinen tulos; ja uskontoon, joka todella ansaitsee uskonnon nimen, koska se selittää sekä ruumiillisen ihmisen suhteen sielulliseen että molempien suhteen kaikkeen, joka on niiden ylä- tai alapuolella. Eikö tämä ole pienen uhrauksen arvoista? Ja jos te asiaa mietittyänne päätätte astua tälle uudelle uralle, niin tehkää ihmisille tunnetuksi, ettei teidän seuranne ole juhliiva, ihmeitä

kaupusteleva klubi, joka erityiseen harrastaa fenomenalis-
mia. Sen päätarkoituksena on poistaa nykyinen taikausko
ja uskottomuus ja muinaisista kauvan salatuista lähteistä
esiintuoda todisteita siitä, että ihminen itse voi luoda oman
tulevan kohtalonsa ja päästä varmuuteen siitä, että saattaa
elää „tämän jälkeen,“ jos vain tahtoo, ja että kaikki „ih-
meet“ vain ovat (vielä tuntemattomien) luonnonlakien ilmen-
nyksiä, joita kuitenkin jokaisen järjellisen olennon velvol-
lisuus on koettaa käsittää*).

Yhtä selvästi kirjoitti toinen edellämainittu Mestari
meidän nykyistä sivistystämme uhkaavista vaaroista ja teo-
soofisen seuran tehtävästä:

„Intelligentinen osa ihmiskuntaa näkyy nopeasti jakau-
tuvan kahteen ryhmään, toiset tietämättään valmistavat itsel-
leen pitkää tajuttomuudessa ja tyhjiydessä vietettävää tule-
vaisuutta, joka johtuu siitä, että tahallisesti kieltävät jär-
kensä, sulkemalla sen ahdasmielisyyden ja taikauskon ahtai-
hin luoliin, ja moinen menettely ei saata viedä muuhun kuin
ymmärryksen täydelliseen tuomioon; toiset jotka suovat va-
paat ohjaket eläimellisille intohimoilleen siinä tyynessä ja
vapaatahtoisessa tarkoituksessa, että, jos eivät onnistu, syök-
syvät „tyhjiyteen,“ valmistavat itselleen vuosituhansia kes-
tävän alennustilan ruumiillisen kuoleman jälkeen. Nämä
„intelligentit“ luokat vaikuttavat vuorostaan tietämättömään
kansaan, joka tuntee vetovoimaa niihin ja pitää niitä sopi-
vina ja seurattavina esimerkkeinä, ja tällä tavoin he hä-
päisevät ja saattavat perikatoon ne, joita heidän tulisi tu-
kea ja ohjata. Häpeällisen taikauskon ja vielä häpeälli-
semmän eläimellisen materialismin välillä tuskin on paikkaa
totuuden valkoisen kyyhkyn lepuuttaa väsynyttä ja kar-
sastettua jalkaansa.

*) Edelläm. teos.

„Aika on tullut, jolloin teosofian täytyy astua esiin. — — — Teosoofinen seura valittiin ihmiskunnan tulevien uskontojen kulmakiveksi, perustaksi. Jotta kaivattu päämäärä saavutettaisiin, täytyy aikaansaada sydämellisempi, viisaampi ja lämpimämpi seurustelu ylhäisön ja alhaisen, inhimillisen yhteiskunnan A:n ja O:n välillä*.“

Tässä on siis esitetty teosoofisen seuran päämaali ja sen työn tarkoitus. Jokaisen, joka liittyy tähän veljeyteen, pitäisi katsoa itsensä velvoitetuksi kohtelevaan ihmisiä veljinään; sillä se on teosofian ydin. Ei esoteerisen filosofian hyväksyminen, ei tiedon etsintä, ei salaisen tiedon halu yksistään riitä tekemään ihmistä teosoofiksi, ellei hän sen ohessa koeta auttaa ja tukea kanssaihmiään.

„Joka ei harjoita veljesrakkautta; joka ei ole valmis jakamaan viimeistä leipäpalaansa häntä heikomman ja köyhemmän veljen kanssa; joka ei tahdo auttaa kärsivää kanssaihmiään aina ja kaikkialla, mihin rotuun, kansallisuuteen tai uskontunnustukseen tämä kuuluneekaan; jonka korva on kuuro inhimillisen kurjuuden huudoille; joka kuulee syytöntä parjattavan, oli tuo teosoofi tai ei, eikä puolusta häntä niinkuin omaa itseään — hän ei ole teosoofi.“

Teosoofisen seuran jäseniä yhdistää täten siveellinen pikemmin kuin älyllinen side, ja heidän liittonsa perustana on ylevä *ihanne* eikä määritelty uskontunnustus. Seuralla ei ole mitään opinkappaleita, ei vaadi määrättyä uskoa, ei suosi mitään uskontoa ennen muita, ei liity mihinkään puolueeseen eikä ota osaa niihin loppumattomiin kiistoihin, jotka paloittavat yhteiskuntaa ja katkeroittavat kansallista, yhteiskunnallista ja valtiollista elämää. Kaikkialla se huutaa ihmisille: „Rauhaa, te olette veljiä!“ Kaikkialla se selittää: „Ei ole uskontoa totuutta korkeampaa.“ Ei se koeta

*) Edelläm. teos.

vieroittaa ketään hänen omasta uskonnostaan, vaan päinvastoin kehoittaa ja auttaa häntä etsimään sen syvyyksistä sitä henkistä ravintoa, jota hän tarvitsee. Niitä arjalaisia oppeja, joita julistetaan seurain toisen pykälän mukaisesti, esitetään tutkittaviksi eikä sokeasti uskottaviksi opinkappaleiksi. Jotka huomaavat niiden tyydyttävän järkeä, omaatuntoa ja sydäntä, omistavat ne; joita ne eivät tyydytä, he eivät niitä omista.

Että jokainen suo toisen vakaumukselle yhtä suuren kunnioituksen kuin hän vaatii omille mielipiteilleen, pidetään kunniavelvollisuutena seurassa, ja täydellistä keskinäistä suvaitsevaisuutta mitä näihin asioihin tulee odotetaan jäseniltä. Tämä on yhä enemmän johtava yhteistyöhön totuuden etsinnässä, ennakkoluulojen poistamiseen ja vapaa-mieliseen ajatteluun sekä edistävää ystävällistä lempeyttä ja opinhalua. Niin muodoin teosoofinen liike ei ainoastaan koeta kukistaa ihmisen kaksoisvihollisia, taikauskoa ja materialismia, vaan se herättää myös, missä eteneekin, jaloutta, hyväntahtoisuutta ja rauhaa ja on siten yksi niitä voimia, jotka toimivat hyvän voitoksi keskellä nykyisen sivistyksemme kaikkia ristiriitoja.

Hallinnollisia tarkoituksia varten seura on jaettu maantieteellisiin osastoihin eli *seksiooneihin*. Joka osaston etunenässä on sen valitsema *kenraalisihteri*. Nämä kenraalisihterit muodostavat presidentin ja varapresidentin kanssa seurain hallintoviraston (joka kutsutaan *kenraalineuvostoksi*), eikä heidän suostumatta mitään muutosta saata tehdä seurain yleisissä asetuksissa. Jokainen seksiooni määrää itse omat asetuksensa ja hoitaa sisäisiä asioitaan aivan itsenäisesti; mutta kaikki seksioonit on yhdistetty *yhdeksi* presidentin johtamaksi seuraksi, siten toiselta puolen saavuttaen sen yhteyden, joka on välttämätön, kun on tarmolla toimiminen kansainvälisissä asioissa, ja toiselta puolen nauttien

täydellistä riippumattomuutta mitä tulee paikalliseen toimintaan. Semmoisia seksiooneja on nykyään (1898) seitsemän: Amerikkalainen, presidentin perustama v. 1886; Eurooppalainen 1890; Intialainen 1890; Austraaliaalainen 1893; Skandinaavialainen (johon Suomikin kuuluu) 1895; Uusi-Seelantilainen 1896; Hollantilainen 1897. Paitsi näitä seksiooneja on joukko haaraosastoja eli loosheja ja ulkojäseniä, jotka on merkityt kirjoihin suorastaan Adyarissa.

Alkupaivistä lähtien on seurassa ollut sisäinen piiri oppilaita, jotka ovat sitoutuneet suurempiin ja raskaampiin velvollisuuksiin kun ne, mitkä yleinen jäsenyys vaatii. Kaikki nämä jäsenet omistavat kokonaan esoteerisen filosofian, uskovat Mestarien olemassaoloon, pitävät H. P. Blavatskya Heidän lähettiläänään ja ovat alttiit tekemään uhrauksia seuran eduksi ja menestykseksi sekä uskollisesti ja epäitsekkäästi tekemään työtä sen tarkoituksen puolesta. He astuvat tähän sisäiseen piiriin koettaakseen kehittyä hyödyllisiksi ihmiskunnan palvelijoiksi, etsiessään henkistä tietoa ainoastaan sillä auttaakseen ihmissukua, ja siten he avustavat, joskin heikosti, sitä suurta veljeskuntaa, joka alati työskentelee ihmiskunnan henkisen kehittymisen puolesta. Alussa tämä sisäinen piiri kutsuttiin seuran „toiseksi asteeksi“ eli „seksiooniksi;“ v. 1888 se järjestettiin tarpeenmukaisemmin ja nimitettiin „esoteeriseksi seksiooniksi,“ ja v. 1890 H. P. Blavstsky, joka oli sen Pää, muutti nimen „Itämaalaiseksi kouluksi“ (*Eastern School of Theosophy: E. S. T.*), jonka ohessa sen virallinen yhteys seuran kanssa katkaistiin, jottei tämän täydellinen puolueettomuus joutuisi vaaraan. Kuitenkin koulun jäseniksi voivat päästä ainoastaan teosoofisen seuran jäsenet, koska koulun päätarkoituksena on kasvattaa innokkaita työmiehiä teosofian alalla, ja teosoofinen seura on se kanava, jonka kautta Mestarit levittävät teosoofisia oppeja maailmaan. Koulu on porttina niille,

jotka etsivät Mestareita voidakseen viisaammin ja tehokkaammin palvella ihmiskuntaa, mutta Heidän löytämisensä riippuu kokonaan siitä rakkaudesta ja hartaudesta, jolla oppilas Heitä etsii.

II.

Esoteerinen filosofia.

Esoteerinen filosofia on tietojärjestelmä, käsittävä kaikki ne totuudet, jotka saattavat tulla tunnetuiksi nykyisen ihmillisen kehityksen ajanjaksona. Nämä totuudet ovat löytäneet, vahvistaneet ja uudelleen vahvistaneet, ihmiset sellaiset, joiden henkinen silmä on niin täydellisesti kehittynyt, ettei Heiltä „luonto hunnuttele mitään valtakunnistaan.“ Nämä ihmiset ovat kaikkina aikoina muodostaneet veljeskunnan, joka säilyttää huostassaan tämän tiedon, ja he ilmoittavat sitä vähitellen mikäli ihmiskunta kykenee vastaanottamaan. Täten He ovat ilmoittaneet ihmisen henkeä koskevia totuuksia, jotka ovat olleet suurten maailmanuskontojen perustana, He ovat ilmoittaneet intellektuaalisia totuuksia, jotka ovat tulleet johtolangoiksi suuriin filosofisiin järjestelmiin, ja He ovat antaneet vihjauksia fyysistä luontoa koskevista totuuksista, jotka ovat antaneet tieteelle uusia herätyksiä ja ohjeita. Kaikkia näitä hyviä töitä ihmiset ovat vastaanottaneet tämän Veljeskunnan jäseniltä, joita aina sen ajan mielenlaadun mukaan, jona toimivat, joko jumaloitiin tai vainottiin, rakastettiin tai surmattiin. Suurten uskontojen perustajat, niinkuin Zarathushtra, Laotze, Krishna, Osiris, Buddha, Jesus, kuuluivat tähän veljeskun-

taan, ja uskontojen yhteinen alkuperä käy selväksi siitä yhtäpitävyydestä, joka vallitsee niiden pääoppien kesken mikä sekä henkistä luontoa että siveellisiä velvoituksia koskee. Että maailma on lähtenyt Yhdestä ja Ainoasta Elämästä; että ihmisen henki on kotoisin tästä Elämästä; että ihmisen sentähden on koettaminen kohota alkuperäänsä ja tulla yhdeksi Sen kanssa; että ihmisen maallisen elämän tulee palvella yhtä päämäärää, sielun täydellisentämistä; että ihminen on ikuinen henki, kahlehdittuna alempaan luontoon, ja että tämän alemman luonnon puhdistus ja yhtyminen henkeen on ehtona osallisuuteen korkeamman luonnon kuolemattomuudesta; että kaikki ihmiset ovat veljiä ja että rakkauden laki on edistymisen laki — kas siinä muutamia totuuksia, joita tavataan joka uskonnossa, olkoot eroavaisuudet kuinka suuret tahansa katsoen siihen ajatuspukuun, mikä niillä opinkappaleina on, taikka siihen jumalanpalvelukseen ja niihin juhlamenoihin, joita käytetään eri kirkkoissa. Niinkuin sama vesi voi pysyä astioissa, jotka vaihtelevat sekä tilavuudelta, muodoltaan että ulkonäöltään, mutta kumminkin kaikkialla sammuttaa ihmisten janon, niin henkisenkin elämän vesi voi löytyä kaikissa uskonnoissa ja antaa virvoitusta janooville sieluille.

Sama on filosofistenkin järjestelmien laita. Ne korkeat Viisaat, jotka antoivat Upanishadit Intialle, kuuluivat samaan veljeskuntaan kuin ne, joiden joukossa tapaamme Platon, joka antoi Kreikalle ja siten koko Euroopalle ne ikuiset opetukset, jotka ovat tehneet nykyajan järjestelmät mahdollisiksi. Pythagoraan ajatukset, jotka olivat kadonneet Länsimailta, herätti 16:lla vuosisadalla uuteen eloon Giordano Bruno, ja hän, „tuo toinen Pythagoras,“ elvytti älyllisen herätyksen kreikkalaisen ja intialaisen mietinnön pohjalla. Meidän aikamme ei ketään näistä suurista viisaista itse ole esiintynyt, mutta sen sijaan niitä, jotka ovat

saaneet inspiratsioonia heidän opeistaan tai kirjoituksistaan, niinkuin Saksassa: Fichte, Kant ja Schopenhauer, Amerikassa: Emerson, Englannissa: Berkeley, puhumattakaan koko jonosta jaloja mystikoita: Eckart ja Böhme, Fludd, Vaughan, S:t Martin ja Svedenborg, joiden opetukset ovat kajastuksia viisaitten vanhoista opeista ja toistavat niiden aikaisempia käsityksiä tietysti monilla lisäyksillä; mutta huomattava on, ettei kukaan ole noussut korkeammille ylänteille, ei kukaan tutkinut pohjattomampia syvänteitä kuin nuo muinaisajan mahtavat Viisaat, joiden jalkojen juurella nykyajan opettajat vielä etsivät tietoaan. Jotka haluavat todistetta näihin väitöksiin, tutkikoot vain maailman filosofisia järjestelmiä ja he huomaavat, että kaikki järjestelmät, jotka eivät ole materialistisia, suuremmassa tai vähemmässä määrässä on rakennettu samoille peruskäsitteille kuin suuret uskonnotkin.

Ja sama on laita tieteidenkin. Intiassa tapamme astronomian, geometrian ja lääketieteen vasta heräämässä, mutta psykologian niin kehittyneen ja edistyneen, ettei sillä vieläkään ole vertaistaan. Tieteet kukoistivat Kiinassa, Kaldeassa ja Kreikassa ja kaikkialla näissä maissa käytöllinen tiede on jättänyt jälkeensä niin kauniita muistomerkkejä esim. insinööritaidosta, että meidän heikompi aikamme niitä vielä ihmetellen katselee. Keskiajan Euroopassa lausui Paracelsus ne syntysanat, jotka johtivat kemian, lääketieteen ja magnetismin niille urille, joilla sitten uuden ajan voitot on saavutettu. Van Helmont, Creatorex ja Mesmer valmistivat maaperän Charcot'lle ja Liébault'lle, ja ranskalaiset kokeilijat olisivat tehneet parempaa ja raittiimpaa työtä, jos olisivat lähemmältä seuranneet suurten edelläkävijänsä jälkiä. Tänä päivänä tunkevat Crookes, Lodge ja joukko nuoria eteviä ajattelijoita semmoisille sielutieteen ja fysiikan aloille, jotka esoteerinen filosofia jo on kartoittanut

ja jotka ovat hyvin tunnettuja sen hartaille tutkijoille. Sillä tieteessä samaten kuin uskonnossa ja filosofiassa on esoteerinen filosofia, *Atmâ Vidyâ* eli henkinen tiede, kaiken tuuden ydin, ja sitä tutkimalla voimme päästä tietoon siitä, mitä ihmiset tulevaisuudessa saavat kokea kuin myös mitä tänään opiskelevat suurella vaivalla ja huolella ja paljon aikaa hukuttaen siksi, että niin monille syrjäteille poikkeavat.

Kaiken tämän perusteella otaksumme suuren henkisesti valistuneiden miesten Veljeskunnan olevan olemassa; nämä miehet ovat ammoisista ajoista saakka löytyneen tietojärjestelmän vartijat, ja todistukseksi siitä viittaamme niihin maailmanopettajiin, jotka ovat samoja oppeja julistaneet, jos kohta puvussa, joka paraiten vastasi aikaa, jolloin ne lausuttiin. Näitä Opettajia on kutsuttu *Initsieeratuiksi* eli *Vihityiksi*, *Adepteiksi*, *Maageiksi*, *Hierofanteiksi*, *Mahâtmoiksi*, *Vanhemmiksi Veljiksi*, *Mestareiksi*. Vähätpä nimestä, mutta että ihmiskunnalla on *ollut* ja *on* semmoisia auttajia, se on ylevä totuus ja lohdutus.

Alituisesti ja monella tapaa He tekevät työtä ihmiskunnan hyväksi, ja teosoofinen seura on yksi niitä välikappaleita, joita He käyttävät ihmiskuntaa auttaessaan. Siinä määrin kuin seura täyttää kutsumuksensa, on Heidän siunauksensa varjoova sitä; mutta välittömästi He eivät sitä johda.

Esoteerisen filosofian pääoppeja on: Yhdestä ja Ainoasta Jumaluudesta kaikki on lähtenyt, Siinä kaikki on ja Siihen kaikki palajaa. Kaikki sanat ovat tyhjät, kaikki ajatus on turha, kaikki spekulatio on hyödytön sitä kuvailemaan, sillä me, jotka olemme äärellisiä, emme saata käsittää Rajatonta ja Ilmenemätöntä.

Maailma syntyy maailman perästä tämän Yhden ja Ainoan hengityksen kautta. *Logos* eli *Sana*, joka kajahtaa Äänettömyyden syvyydestä, on ilmestymisen ensi ehto; se

emaneraa eli vuotaa ulos alkuperäisenä kolmiyhteytenä, kolminaisena jumalallisen Elämän ilmennyksenä: Ensimmäisenä Logoksena, joka on substansi eli itseolevainen yläpuolella kaikkea ajatustamme; Toisena Logoksena, joka on kaksinäköinen = henki-aine, voimamuoto, elämä-ehto — ne hienoisimmat juuret, joista kaikki ilmenneet oliot kasvavat, hengen sisin olemus ja aineen sisin olemus, joita inhimilliset kyvyt eivät jaksa käsittää; kolmantena Logoksena, suurena Järkenä, Universaalisenä tajuntana eli ehdollisena olemisena, joka liikkuu kaikesta ilmenneestä olemassa-olosta erottamattomien rajojen sisäpuolella. Näistä johtuvat kaikki oliot rajattomassa asteettaisuudessa lukemattomissa karkeammissa ja hienommissa yhdistyksissä ja äärettömissä tajuisuudenasteissa. Näistä ylevin henkinen olento samoinkuin pienin hietahiukkanen saapi elämänsä, tajuntansa ja muotonsa, sillä kaikki tulee näistä Logoksista, kaikki heijastaa tavallaan näitä Logoksia ja kaikella on oma hengen-aineen kaksinäköisyytensä. Ei henkeä muodotta eikä muotoa hengettä, kas-
siinä ilmenneiden maailmojen laki.

Kuni säteet auringosta sinkoilevat kaikki sielut Suuresta Sielusta, siinä on heidän elämänsä lähde, siinä on se keskus-tuli, jonka säkeniä he ovat. Tästä johtuu kaikkien olentojen sisäinen yhteys, ja kuta lähemmäksi ne nousevat alkuperäänsä, sitä enemmän ne myös lähenevät toisiaan. Tunto tämän alkuperän ykseydestä auttaa niitä näkemään kaikissa olioissa piilevän ylisielun, kaikkien olentojen sisältävän Siihen; siten poistuu erillisyyden tunne ja yksi huomataan kaikeksi. Logoksista syntyvät ensin korkeammat henkiset olennot, jotka ottavat osaa maailman luomistyöhön ja johtavat kosmillisia voimia. Nämä ovat hindulaisen, egyptiläisen, kaldealaisen y. m. uskontojen „jumalat;“ kristinuskossa niitä kutsutaan „pääenkeleiksi.“ Esoteerisessa filosofiassa niitä nimitetään Rakentajiksi, Lipikoiksi, Dhyan

Chohaneiksi, Hallitsijoiksi ja Planeettahengiksi. Niitä seuraavat ne olennot, jotka enemmän rajoitetulla tavalla ovat tekemisissä luonnonvoimien kanssa, ja nämä ovat hindulaisten „alemmat jumalat,“ kristinuskon „enkelit“ ja esoteerisen filosofian „korkeammat elementaalit“ eli luonnottaret. Sitten seuraa joukko alempia olentoja, joiden tajuisuus on vähemmän kehittynyt kuin ihmisen ja jotka tunnetaan miltei lukemattomilla nimillä; esoteerisessa filosofiassa niitä yhteisnimellä kutsutaan „alemmiksi elementaaleiksi.“

Huomattava on, mikä koskee tätä puolta esoteerista filosofiaa: ettei luontoa ole katsottava sieluttomaksi, tajuttomaksi koneeksi, vaan elävien, tajuisten olentojen kokonaisuudeksi; että jokainen voima on näitä eläyttävän tajunnan ja tahdon ilmaus; että edelleen nämä olennot, jokainen omalla kehitysasteellaan, toimivat *korkeammalle* kehittyneiden tahtoa totellen, ja että sentähden kaikenlainen aineellinen toiminta luonnossa voi tulla sielun ohjattavaksi siten, että tahto itsetajuisesti käytetään näiden alempien olentojen hallitsemiseen, samoin kuin korkeampia saattaa ohjata käyttämällä korkeampia henkisiä voimia. Tämä on n. k. „käytöllisen magian“ järkipерäinen selitys, ja sen mahdollisuus on välttämätön seuraus luonnon kokoonpanosta semmoisena kuin se esiintyy esoteerisessa filosofiassa ja jommoisena se on tunnettu okkultisteille, s. o. niille, jotka tutkivat universaalisen tajunnan toimintaa luonnossa.

Jokainen maailman *atoomi* on kaikkeuden heijastus, mutta ihminen on pienoiskuva, joka erittäin sopii tutkimuksen esineeksi, koska eri tajuisuuden asteet ovat hänessä pitemmälle kehittyneet kuin muissa meitä ympäröivissä elävissä olennoissa. Alemmissa olennoissa vielä uinuvia kykyjä voidaan ihmisessä tutkia täysin kehittyneinä ja täydessä toiminnassa. Jokainen tajunnan aste eli n. k. „taso,“ jonka ihminen itsessään kehittää, asettaa hänet yhteyteen

maailman vastaavan tason kanssa, ja aina sen mukaan kuin hän tulee itsetajuiseksi jollakin tasolla, pääsee hän välitömään tietoon samasta tasosta.

Nämä tasot ovat esoteerisen filosofian mukaan luvutaan seitsemän ja luetaan tavallisesti alhaalta ylöspäin: ensimmäinen on fyysinen taso (ruumiin), toinen on astraalinen (tunteiden), kolmas on mentaalinen (ajatusten), neljäs on henkinen (veljesrakkauden), viides on nirvaaninen (kaikkietävyuden), kuudes ja seitsemäs ovat meille käsittömät ja tuntemattomat. Nämä tasot eroavat toisistaan tajunnan ja aineen laadun puolesta ja niitä sentähden ei pidä ajatteleman olevan toinen toisensa yläpuolella kuten eri geologisten aikakausien maakerrokset tai toinen toisensa sisäpuolella niinkuin sipulin lehdet, vaan sisältyvät ne toisiinsa niinkuin ilma veteen ja eetteri ilmaan, vapaasti toisiaan läpitunkien ja jokainen kaikkialle ulottuen. Niitä voi katsoa tajuisuuden tiloiksi, joissa tajuinta kussakin toimii erilailla, aina sen mukaan, mitä ehtoja vallitsee kullakin tasolla. Karkeammassa aineessa vaikuttaen henki siten synnyttää kivennäis-, kasvi- ja eläinkunnat eli fyysisen luonnon, jolloin aine muodostuu yhä joustavammaksi ja hienommaksi hengen ohjaaman kehityksen edetessä. Kaikki tämä kuuluu fyysiselle tasolle, joka myös on ihmisen elävistä pikkukappaleista rakennetun ruumiin maailma. Fyysisen ruumiinsa avulla ihminen on yhteydessä fyysisen luonnon kanssa, ja hänen ruumiinsa ainehiukkaset, joita ulkoapäin tulevat sysäykset saattavat liikkeeseen, ovat ne välikappaleet, joiden avulla hän hankkii tietoa fyysisestä tasosta ja vuorostaan vaikuttaa siihen. Meidän ruumiimme ottaa alati vastaan ja alati poistaa itsestään pikku molekyyliä, jotka muodostavat sen aineksen, josta solut rakentuvat. Kaikilla näillä hiukkasilla on omien luonteenominaisuuksiemme leima, ja levittäessämme niitä yhtämittaa ympärillemme vaikutamme

siis fyysisellä tavalla välittömästi ympäristöömme samalla kun välillisesti vaikutamme sen ajatuksiin ja tunteihin.

Lähinnä ulkoasteillemme tajuttavaa ainetta seuraa eetteri, joka kuitenkin vielä kuuluu alimmalle eli fyysiselle tasolle. Se on se fyysisen aineen tila, joka välittömästi seuraa niitten olotilojen jälkeen, joita kutsumme „kiinteäksi, sulaksi ja kaasumaiseksi“ aineeksi. Eetteri ympäröi jokaista fyysisen aineen hiukkasta, sulkien sen ikäänkuin kuoreen eli peitteeseen ja siten muodostaen karkeampaa muotoa täydellisesti vastaavan kuvan. Ihmisen fyysisen ruumiin kuona kutsutaan *eetteriruumiiksi*. Sen voi erottaa fyysisestä ruumiista, mutta kauas siitä se ei saata etääntyä. Kun ihminen on terve, on tämmöinen eroaminen vaikea, mutta jos hän on n. k. „meediumi,“ tapahtuu se verrattain helposti. Klärvoajanti eli selvänäköinen henkilö voi silloin nähdä eetteriruumiin karkean ruumiin tarkkana kuvana, yhteydessä sen kanssa hienon langan kautta. Tämmöistä erottamista seuraa kuitenkin yleensä huomattava vähennys fyysisen ruumiin elinvoimissa, sillä kaksoisruumis tulee sitä elävämmäksi kuta enemmän fyysisen ruumiin voimat vähenevät. Tämä riippuu siitä, että eetteriruumis on se väline, jonka kautta elonprinsiippi vaikuttaa fyysiseen ruumiiseen. Tämä koe on sentähden vaarallinen, ja semmoinen ero tapahtuu transsin eli hypnoottisen (keinotekoisen) unen ja välistä myös sairauden tilassa. Klärvoajansi (selvänäköisyys) ja monet mesmerismin, hypnotismin ja spiritismin ilmiöt ovat yhteydessä tämän prinsiipin kanssa ja aikaansaadaan kokeilijan tietien tai tietämättä sen avulla.

Kolmas prinsiippi on *prana* (lue praana,) elonvoima. Koko maailmankaikkeus, kaikki maailmat, kaikki ihmiset, eläimet, kasvit, kivet, molekyylit, atoomit, kaikki mikä on olemassa, liikkuu suuressa Elämän meressä, ikuisen, äärettömän, enentymättömän ja vähentymättömän. Tätä suurta

elämän merta kutsutaan *Jivaksi* (lue dshiiva); maailma on vain Jiva ilmenneenä, todellisentuneena, differentseerattuna. Jokainen elimistö, molekyylin tai maailman suuruinen, voi omistaa itselleen tätä elämää, imeä itseensä osan tätä universaalista elämää omana elinvoimanaan. Teosofiassa kutsutaan tätä omistettua elämää *pranaksi*. Prana on elonvoima, joka ylläpitää fyysistä ruumista organiseerattuna kokonaisuutena. Kuolemassa sen kannattaja, äsken mainittu eetteriruumis, vetäytyy pois fyysisestä ruumiista ja vie mukanaan pranana koossapitävän voiman, jonka jälkeen kaikki ne elolliset hiukkaset, jotka olivat näkyväisen ruumiin muodostaneet, joutuvat häiriöön, ja hajoittavat ruumiin.

Kolme nyt mainittua periaatetta, karkea ruumis, eetteriruumis ja elonvoima toimivat siis maailman alimmalla tasolla, fyysisellä.

Toinen taso on astraalinen. Astraalaine on paljon hienompi, elinvoimallisempi ja muodostuskykyisempi kuin fyysinen. Tällä tasolla toimii ihmisen neljäs periaate, *kama* (lue kaama), himo, ja sen aineesta on muodostettu kaman kannattaja eli *astraaliruumis* (kama rupa). Kama on eläimellinen luonto haluineen, himoineen ja mielenliikutuksineen. Tämä puoli ihmistä ynnä ennen mainitut kolme alinta periaatetta muodostavat alemman ihmisen, jota välistä eläinhimiseksi kutsutaan. Nämä neljä periaatetta ovat ne välikappaleet, joiden kautta ihminen tuntee, kärsii, nauttii ja kerää kokemusta maailman kaikkeuden kahdella alemmalla tasolla.

Ja se, joka niissä ja niiden kautta toimii on todellinen ihminen, Ajattelija, *Manas*, joka kuuluu maailman kolmannelle, mentaaliseen tasolle ja ilmenee älynä, mieltämisinä ja itsetajuisena tahtona. Ihmisen Manas vastaa siis maailman kolmatta Logosta. Tämä Manas, viides periaate, on siten ihmissielu, kuolematon, olemukseltaan häviämätön,

eläinimiseen ruumistunut kokemusta saavuttaakseen ja voidakseen niinmuodoin kehittyä, kunnes yhtyy henkeen; ja sen tehtävä on samalla yksilöllisintään henki ja tehdä se toimivaksi ja itsetajuiseksi kullakin elontasolla. Tämän kaksinaisen tarkoituksen saavuttamiseksi sen luontokin on sovitettu: korkeampi puoli, korkeampi Manas, pyrkii henkeen ja säilyttää kootut kokemukset, alempi puoli, Alempi Manas, yhtyy kamaan, himoon, neljänteen periaattiin, jonka kautta sen vaikutus ulottuu kolmeen alempaan periaattiin. Tätä alemmaa puolta kamaan yhtyneenä me tunnemme ymmärryksenä, mielenä, ja sitä kutsutaankin kama-manakseksi. Se toimii aivojen kautta ja käyttää niitä sisäisiä aistimia, jotka ovat vuorovaikutuksessa ulkonaisten ruumiillisten aistimien kanssa, ja se saattaa joko täydelleen vajota eläinimiseen, jos se antautuu himojen valtaan, taikka puhdistamalla eläinimistä kohottaa sitä kolmannelle tajuisuuden tasolle, jolla Alemman Manaksen varsinainen koti on. Manas on „aineesseen langennut Jumala“ ja Alempi Manas on se puoli Jumalaa, joka on siinä opponeena.

Erikoisesti inhimillinen kehityskulku on juuri tämän jumalan kamppailu, kohottaita omalle tasolleen takaisin, vieden mukanaan lunastamansa alemman luonnon. „Persoonallisuus“ on Manaksen elähyttämä alempi luonto, ja missä määrin maallinen elämä on ollut edistystä taikka taantumista, riippuu siitä, missä määrin persoonallisuus valuu kuolemattomaan sieluun. Sillä persoonallisuus saattaa tuhota itsensä ja menehtyä, syösten lankeemukseensa Alemman Manaksen sen alkuperästä. Mutta toiselta puolen saattaa persoonallisuus niin jalostua, että Alempi Manas, yhtyessään kuoleman jälkeen ylempään, voi viedä mukaansa ja siten tehdä kuolemattomaksi kaikki, mitä persoonallisuudessa oli oleellista.

Manas jakautuu siis kahtia, kun se ruumistuu, ja su-

laa jälleen yksiöksi ruumiillisen kuoleman perästä. Alempi Manas henkii ulos ruumiiseen ja huokun taas sisään kuoleman jälkeen, aivan niinkuin suuri Hengitys luo maailman ja vetää sen takaisin itseensä, kun ilmennys taukoo. Ja huomattava on, ettei tämä luominen rajoitu yhteen ainoaan kertaan. Jumala luo ja hävittää maailmoja ikuisuudesta ikuisuuteen, ja samaten ihmissielukin ruumistuu kerran toisensa perästä, kunnes se on pälemaalinsa saavuttanut. Koska jokaista maallista elämää seuraa haudantakainen elämä, on Manaksen pitkä toivoretki vaihtelua ruumiillisen ja ruumiittoman olotilan välillä. Toisiaan seuraavia ruumiillisia tiloja kutsutaan *reinkarnatiooneiksi* (jälleensyntyneiksi), ja jokaisen elämän kuluessa kerääntyy erilaisia kokemuksia, joiden sadot Manas korjaa itselleen. Manas on ikäänkuin kaikkien näiden monen elämän kuluessa koottujen kokemusten aitta, ja kunkin inkarnatioonin (ruumistuksen) ominainen lunne on edellisten kokemusten tulos eli oikeammin sanottuna tulos niin suuresta kokemusten osasta kuin käsillä olevassa ruumiissa saattaa ilmetä. Koko Manas on niin sanoaksemme näiden kokemusten värittäjä ja Sen säde, Alempi Manas, on lähteensä karvainen.

Näiden ruumistusten nudistuessa sielu kehittyy, voimistuu ja viisastuu ja saavuttaa yhä suuremman vallan ulkonaisten olosuhteiden yli. Sikäli kuin tämä valta kasvaa, kykenevät eri ruumiit nopeammin ja varmemmin vastaanottamaan vaikutelmia sielun puolelta ja tulevat siten tottelevammiksi välikappaleiksi. Ajatukset vaikuttavat hienompiin ainelajiin, ja koska niistä muodostuu ikäänkuin valin-kaavoja, joihin fyysiset ruumiit valetaan, riippuu fyysistenkin ruumisten muoto viime kädessä ajatuksesta, joka ihmisessä niinkuin maailmassakin on järjestävänä ja luovana voimana. Kehityksen edetessä vähenee toiselta puolen aineen harhakuvien valta Alemman Manaksen yli, ja samassa

määrin kuin sädettä pimentävät pilvet harvenevat ja häipyvät, samassa määrin Alempi Manas yhä enemmän kehittyy ylemmän kaltaiseksi ja sen korkeammasta tajunnasta osalliseksi. Asteettain on Manaksen koottu tieto- ja kokemusmäärä esteettä kulkeva sädettään myöten persoonallisuuden aivoihin, niin että ylempi ja alempi tajunta tulevat yhdeksi — „Jumala tulee lihaksi.“ Tämä on yksi adeptiuden alempia asteita, sielun ensimmäinen voitto aineesta.

Ne kaudet, jotka sielu viettää ulkopuolella ruumista, hylättyään persoonallisuuden katoovaisen puolen, vietetään tajunnantilassa, jota on kutsuttu Devakaniksi (lue Deevakaan) — autuaallinen mielentila, jonka kestäessä sielu sulattaa itseensä vasta päätetyn maallisen elämän kokemukset ja kypsentää kaikki kesken jääneet ajatussarjat. Ajatuksesta ja rakkaudesta köyhää elämää seuraa köyhä ja autio Devakani, jota vastoin näissä suhteissa rikasta elämää seuraa rikas ja vaihteleva taivaissa olo. Epäitsekäs rakkaus, puhdas pyrkimys, jalot ajatukset täyttävät siunauksella devakanisen levon. Jos sielu ruumiillisen elämän kuluessa on hartaasti toivonut ja uneksinut inhimillistä hyvää ja inhimillistä edistystä kykenemättä toteuttamaan toiveitaan, voi se näitä taivaallisessa elämässään niin valmiiksi miettiä, että palatessaan maan päälle kykenee niitä toimeenpanemaan, sillä edellisten turhien yritystensä kautta sielu on viisastunut ja sitten harkitessaan ja mietiskellessään oppinut, miten työ on tehtävä, jotta se menestyisi.

Koska aineen harhat erottavat sieluja toisistaan ja tämä illusioonien harso vielä on Devakanissa olemassa, jos kohta ohuempana kuin maanpäällä, tulee toisiaan rakastavien sielujen yhteys paljon todellisemmaksi siellä kuin täällä. Itse asiassa Devakani on sielun luonnollinen elämä, ja toisiaan seuraavat ruumistukset ovat lyhyitä keskeytyksiä. Keskin kertais-ihmisten Devakani sanotaan kestävän noin 1500

vuotta, mutta varmaa aikaa ei voi määrätä, koska se hyvin suuresti vaihtelee.

Aika siitä hetkestä, jolloin sielu poistuu ruumiista, siihen hetkeen, jolloin se astuu Devakaniin, vaihtelee sekin pituudelleen, riippuen äsken päätetyn maallisen elämän laadusta. Kuolema on eetteriruumiin täydellinen eroaminen karkeasta ruumiista. Muut periaatteet jäävät joksikin aikaa eetteriruumiiseen, mutta irtaantuvat sitte, jättäen sen liukenemaan yhdessä fyysisen ruumiin kanssa. Tämän irtaantumisen kautta vapautuu prana, joka nyt palaa takaisin universaalisen elämän suureen mereen. Muut periaatteet joutuvat sitte *kama lokaan* (lue kaama looka) — kaman eli himon valtakuntaan, Hadekseen, Manalaan — ja täällä tulee Alemman Manaksen vapautua kamasta ja siten murtaa ne kahleet, jotka pitää sielua vankina. Prosessi kestää pitemmän eli lyhemmän aikaa riippuen kaman tai Manaksen suhteellisesta voimasta. Jos sielu on ollut sangen kiintynyt maalliseen, aineelliseen mukavuuteen, huvituksiin ja aistillisiin nautintoihin, on kamaa ravittu ja Manas nähnyt nälkää, ja silloin on edessä pitkä ja tuskallinen taistelu vapautteen pyrkivän sielun ja sitä kahlehtivan eläimen välillä. Jos maallinen elämä sitä vastoin on ollut kohtuullinen, puhdas ja jaloaatteinen, niin eläin on nälkään nääntynyt, ja silloin sielu levollisesti nukkuu, maallisten kahleitten kirvoissa herätäkseen vasta devakanisen elämän autuuteen.

Kun sielu täten peräkkäin kulkee läpi maallisen, manalaisen ja taivaallisen elämän, pukeutuen ruumiiseen ruumiin perästä, joista jokainen edeltäjäänsä erilainen, on helppo ymmärtää, minkätähden sielua pidetään *todellisena* ihmisenä, yksilöllisyytenä, ikuisena toivioiretkeläisenä, ainaisena vaeltajana kehityksen tiellä. Katoovaisia persoonallisuuksia, jotka kukin puolestaan avustavat yksilöä saavuttamallaan kokemuksilla, ei voida katsoa todelliseksi ihmiseksi, todel-

liseksi „Minäksi.“ Ne ovat vain eri pukuja, joihin sielu pukeutuu ja jotka se viskaa luotaan, kun ovat kuluneet.

Nyt on myös helppo ymmärtää, että ihminen kaikissa näissä eri tiloissa, kaikkien näiden eri elämien kuluessa aina niittää juuri sen, minkä hän on kylvänyt. Vaikutukset seuraavat syitä katkeamattomassa jaksossa, ja niitto on kylvön mukainen. Tämä totuus on ilmaistu sanassa *Karma*, sanskritsana, joka sanasta sanaan merkitsee tekoa, tointa, ja jota käytetään merkitsemään syyn ja seurauksen ikuista lakia. Niinkuin eräs Mestari on huomauttanut, ihminen luo ajatuksia, jotka sanasta sanaan pukeutuvat aineelliseen muotoon (vaikka fyysistä hienompaan aineeseen); nämä „ajatusmuodot“ yhtyvät sitte astraalimaailmassa „elementaaleihin“ (kats. edell.) ja alkavat sitte omantakeista elämää joko hyvinä tai pahoina, joko siunausta tai pahennusta tuottavina olentoina, riippuen siitä, mimmoiset ajatukset ovat olleet. He kansoittavat ihmissynnyttäjäänsä ympäröivän astraalisen ilmakehän, ja muodostavat hänen karmansa. Elämien kuluessa ihminen täten valmistaa kohtalooan ympäristöissä, jotka hän itse kokonaan on luonut. Hän ei saata paeta Karmaansa, mutta se *tapa*, jolla hän sitä kohtaa, synnyttää jälleen joko hyvää tai pahaa karmaa tulevaisuuden varalle. Tänään hänen täytyy toimia ympäristössä, jonka hän itse on luonut, mutta *tapa*, jolla hän toimii, luopi toisellaista ympäristöä huomispäivän varalle, sillä niin totta kuin nykyisyys on menneisyyden tulos, niin totta tulevaisuus on oleva nykyisyyden seuraus, ja sentähden ihminen ei suinkaan ole kohtalon orja, vaan päinvastoin sen herra — kukin „oman onnensa seppä.“

Mutta yksikään sielu ei voi erottaa itseään ja kohtalooan muiden sielujen kohtalosta, koska hän itse alituisen antaa niille ja saa niiltä vaikutelmia kaikilla tasoilla. Fyysisellä tasolla johtaa alituinen niitten pikkuelojen vaihto,

joista ruumiimme ovat kokoonpannut, fyysiseen veljeyteen, jota kukaan ei saata välttää, ja tämä seikka velvoittaa jokaista puhdistamaan ja jalostuttamaan niitä pikkueloja, jotka vierailevat hänen ruumiissaan, niin että hän lähettää ne jälleen luotaan parannettuina eikä huonontuneina. Astraalitasolla vaikutamme toisiimme astraaliaineen hienojen värähdysten kautta, jotka vievät mukanaan vaikutuksia meidän ajatuksistamme, tunteistamme ja haluistamme, ja täten aukenevat silmämme veljeydelle, joka niinikään voi tuottaa joko siunausta tai kirousta, riippuen kunkin synnyttämien vaikutusten luonteesta. *Tosiseikka on, että vaikutamme toisiimme*, mutta vallassamme on valita, *millaista* vaikutusta tahdomme aikaansaada. Emme saata veljeyttä paeta, mutta voimme joko auttaa tai vahingoittaa veljiämme. Ja esoteerisen filosofian suuri siveellinen arvo ei ole ainoastaan siinä, että se huomauttaa ihmisten veljeyden olemassaolon, vaan myös siinä, että se antaa meille sen tiedon, joka tekee meidät kykeneviksi käyttämään tätä tosiseikkaa ihmisten hyväksi. Ja nyt lienee helppo käsittää, miksi teosoofisen seuran todelliset perustajat, esoteerisen filosofian vartijat, määräsivät ihmiskunnan veljeyden ytimen muodostamisen seuran varsinaiseksi ja ainoaksi pakolliseksi tehtäväksi.

Vielä on jällellä kaksi prinssiippiä, joita emme ole maininneet, jotta ihmisen kehitys tulisi täydelliseksi. Nämä kaksi prinssiippiä ovat meidän päivinämme latenttisia eli piilevinä kaikissa paitsi Mestareissa, mutta kuuluvat kumminkin ihmisen konstitutsiooniin. Kuudes on *Buddhi*; sen kuvaileminen on kuitenkin nykyisellä kehitysasteellamme mahdoton. Voimme havaita tämän prinssiipin vaikutuksia noissa suurissa Vihityissä, jotka ovat uskontoja perustaneet, ja Heissä se on ilmennyt tuona selvänä henkisten totuuk-sien käsittämisenä ja sinä välittömän tiedon auktoriteettina, joka leimaa kaikkia Heidän lausuntojaan. Tätä prinssiippiä

on kutsuttu henkiseksi sieluksi eli henkiseksi erottamiskyvyksi. Manas yhtyneenä Buddhiin tulee henkiseksi Minäksi, ja tämä yhtymä saavutetaan korkeammassa Adeptiudessa. Se kohottaa ihmisen aineellisen luonnon vallan yli, tekee hänestä elämän ja kuoleman herran ja avaa hänelle Nirvanan (lue Nirvaanan), joka on täydellisen tiedon ja täydellisen autuuden tila.

Ja lopuksi, levittäen valonsa kaikkien luontokappalten yli, ollen se lähde, josta ne ovat syntyneet, se aurinko, joka antaa niille elämän ja voiman, tulee seitsemäs prinssiippi, *Atma* (lue aatma), ainoa Itselö, kaiken sielu. „Joka näkee minut kaikissa olioissa ja kaikki oliot minussa,“ sanoo Shri Krishna, „häntä en ole koskaan hylkäävä eikä hän koskaan minua hylkää.“ Hiljaisuuden hetkinä tätä miettikäämme; emme *tietää* voi ennenkuin *olemme*.

— — Semmoisia ovat lyhykäisesti esitettyinä muutammat esoteerisen filosofian perusaatteet. Eri uskontojen tunnustajat löytävät niiden seasta oppeja, jotka ovat heille tuttuja heidän omasta uskonnostaan, vaikka ne ehkä siellä toisin nimitetään, ja he ymmärtävät, että esoteerinen filosofia astuu maailmaan uskontojen ystävänä ja että se tarjoaa vahvaa älyllistä puolustusta paljolle, mikä tähän saakka on perustunut sokealle uskolle tai ihmissydämen aavistuksille. Ja toiselta puolen se, osottaessaan sitä kalliota, josta eri uskonmuodot on lohkaistu, antaa ihmisille tilaisuuden kaikkialla työskennellä uskonrauhan ja eri uskokuntien keskinäisen kunnioituksen puolesta. Se lähestyy sentähden kaikkia uskontoja auttajana, ystävänä ja rauhansolmijana; se valaisee ja syventää uskoa ja seisoo aallonmurtajana materialismin tyrskyjä vastaan.

Se asettuu vastustamaan länsimaista tiedettä, mikäli tämä on materialistinen, kieltää okkultismin, puhuu itsevaltiaasti henkisistä asioista, pilkkaa sielua ja turmelee uskon-

toa. Mutta kun tiede tutkii luontoa, esittää keksintöjään, kärsivällisesti työskentelee kokeellisella tiellä, kokoo faktoja ja järjestelee tietonsa, kohtaavat sitä esoteerisen filosofian puolelta ainoastaan kunnioitus, ihailu ja kehoitus. Ja jos tiede etsii apua, voi se sitä saada ainoastaan, jos se tekee liiton ihmisrakkauden kanssa ja koettaa käyttää tietoaan ainoastaan ihmisten avuksi eikä heidän turmiokseen. Tieteen täytyy tulla siveelliseksi pyrkimyksissään ja etsiä tietoa ei ainoastaan tiedon takia, mutta voidakseen palvella ihmisten parasta. Niin on eräs Mestari lausunut, ja semmoisessa asiassa on esoteerisen filosofian vartijan sanalla auktoriteettia.

